

Počitniški Živ Žav

Pred vami je zgodovinska pustolovščina po našem mestu, ki smo jo za vas pripravili Mestni muzej Litija in Skavti Litija 1.

Za začetek te prosimo, da pogledaš skozi okno, oblečeš topla oblačila in se podaš na pot raziskovanja. Pot skozi Litijo te bo peljala do petih različnih lokacij, ki imajo za nas velik zgodovinski pomen. Tvoja naloga je, da najdeš vse točke in na njih poiščeš odgovore na vprašanja, ki smo ti jih zastavili in osvojiš skavtske izzive.

Za na pot potrebuješ:

- natisnjen delovni list
- vrvico dolgo vsaj 0,5m
- pisalo

*Tvoje izhodišče se nahaja na naslednjih koordinatah: **46°03'29.1"N 14°49'52.6"E***

Sprehodi se do prve klopi in si spočij noge, vmes pa preberi nekaj o reki Savi in odgovori na spodnja vprašanja:

Reka Sava daje mestu Litija poseben značaj. Znameniti Savin ovinek, ob katerem se razrašča Litija, postaja simbolna prepoznavnost.

Od prazgodovine do danes je Sava močno zaznamovala prebivalce krajev, kjer si je utrla svojo pot. Lajšala in oteževala je njihov boj za obstanek in napredek. Reka Sava je v 18. stoletju predstavljala glavno prometno in trgovsko žilo na Kranjskem. Ves promet se je odvijal s pomočjo ladij in volov in dajal kruh vsem okoliškim prebivalcem.

Čolnarjenje po Savi

V preteklosti je bila naša reka Sava glavna pot za prevoz različnega blaga iz enega kraja v drugega, tako kot je današnja cesta ali železnica. Vožnja s težkim čolnom pa je bila dolga, naporna in zamudna. Ali lahko uganeš koliko časa je trajala pot od Litije do Ljubljane?

- 8 ur
- 2 uri
- 24 ur

Koliko časa potrebuješ z vlakom?

V preteklosti so ljudje živeli bolj povezani z reko. Veliko je bilo ribičev, ob reki so prali perilo, ko še ni bilo vodovoda je bila tudi vir pitne vode. Zaradi reke so tudi turisti hodili v Litijo. Kaj misliš, da so počeli v Litiji?

- Kopali so se
- Iskali so zlato
- Hodili so v kino

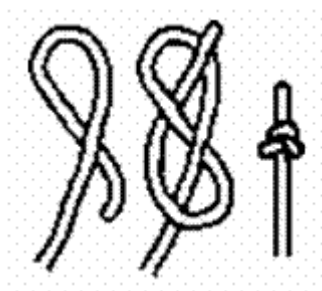
Naslednja točka leži 300 m od tvoje trenutne lokacije ob reki Savi navzgor - zato se odpravi _____ toku.

Tako je, prišel si do lokacije starega mostu čez reko Savo. Leseni most so zgradili leta 1855 in je hitro pridobil velik pomen tako za Litijane kot za obiskovalce iz drugih krajev, saj je omogočal hitrejši in udobnejši prehod čez reko Savo. Danes pa so tu vidne le še ruševine v rečni strugi.

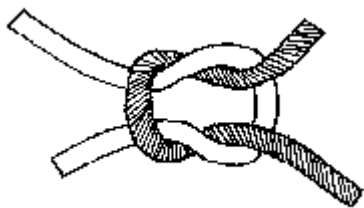

Preden so zgradili ta most je bil v Litiji starejši most, ki je bil lesen. Kako so ljudje prišli na drugi breg, preden so zgradili most?

_____ so svoje _____ z dolgimi vrvmi pritrdili na obrežje reke. Zato te izzivam, da se še ti preizkusiš v tehnikah vozlanja in z vrvico, ki jo nosiš v žepu narediš naslednje vozle.

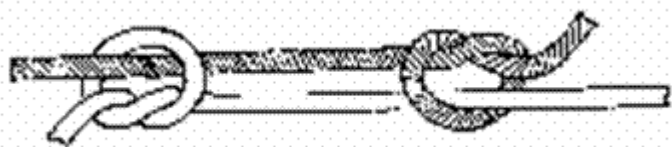
OSMICA: je eden najbolj enostavnih, vsestranskih vozlov. Je zanesljiv, se hitro naredi in tudi hitro razvozla. Uporabljamo jo lahko na koncu vrvi, da se ta ne razpleta, z njo lahko odebelimo vrv, da ne zdrsne skozi obroč ali klin ali da lažje plezamo po njej. Z njo lahko zvežemo dve vrvi (osmica z dvojno vrvjo), ali pa vrv privežemo na vejo, palico, obroč... uporablja se celo za pritrjevanje trnka na laks, čeprav za to obstajajo bolj primerni vozli.

AMBULANTNI VOZEL(tudi samaritanski, pravi...):

Ambulantni vozela je enostaven in močno drži. Uporabljamo ga za zvezo dveh enako debelih koncev vrvi. Ker je ploščat in ne tišči, nam služi povsod pri prvi pomoči(zavezovanje s trikotno ruto, fiksiranje zlomljenega uda...). Od tod tudi njegovo ime. Uporabljamo ga tudi pri podaljšanju dveh krajših vrvi, vendar je pomembno, da sta enako debeli, sicer vozela ni zanesljiv. Če so vrvi gladke, raje uporabimo ribiški ali

podaljševalni vozela(laks, strune, najlonske(alpinistične) vrvi). Sestavljen je iz dveh polvozlov. Če napravimo dva leva ali dva desna polvozla dobimo BABJI VOZEL.

RIBIŠKI VOZEL: Je bolj zanesljiv kot ambulantni, vendar se ga ne da povsod uporabiti. Uporablja se predvsem za podaljševanje vrvi in zank. Na mestu je tudi, kadar mora zvezana oz. podaljšana vrv zdržati sunkovite natege, kot pri ladji in čolnu.

Sedaj, ko si osvojil tehnike vozlanja pa se odpravi na naslednjo točko, ki se nahaja v samem starem mestnem jedru. Vaša naloga je, da poiščete hišo z naslednjo poslikavo:

Stojite pred najstarejšo stavbo v Litiji. Imenuje se Farbarjev turn ali grad. Na njeni fasadi lahko opazite poslikavo. Kaj ta predstavlja in kaj nam pove?

Pomislite še po čem vse se lahko orientiramo v naravi?

Pot sedaj nadaljuješ na še zadnjo točko, ta stoji na lokaciji kipa označenega na zemljevidu, poskusi se orientirati s pomočjo zemljevida in najti pot do zadnje točke.

Nace Simončič je bil slovenski igralec, predvsem znan kot lutkar. V Litiji smo ponosni, da je bil rojen v Litiji. V njegov spomin organiziramo tudi festival, ki se imenuje po enem od njegovih najbolj znanih likov. Kateri? (namig: to je lik belega psa)

Čestitamo! Prišel si do konca naše orientacijsko-zgodovinske poti po Litiji. Upamo, da si se naučil kaj novega. V kolikor, imaš še kakšno ali pa bi želel izvedeti kaj več o zgodovini pa te lepo vabimo, da stopiš še v Mestni Muzej, ki stoji čez cesto od tvoje zadnje točke.